

ESPAI D'OPINIONS

Nº176
Juny 2012

Macarena Llull

Llicenciada en Història

LES RETATALLADES EN EDUCACIÓ I LES SEVES CONSEQÜÈNCIES AL SISTEMA EDUCATIU

El Govern central ha anunciat nombroses mesures “d'estalvi” a l'àmbit educatiu que es posaran en pràctica el proper curs 2012-2013. Segons el ministeri d'Educació, aquestes mesures no afectaran a la qualitat de l'ensenyament, però quines conseqüències tindran a les aules aquestes accions d'ajust?

Amb el desenvolupament de la crisi, i encara governant el PSOE, ja es preveia que l'Educació hauria “d'estrènyer-se el cinturó”. Es parlava, per exemple, de dificultats en la convocatòria d'oposicions de personal docent no universitari. Tot i això, el nou equip de govern sorgit de les eleccions de novembre de 2011 assegurava que no hauria cap tipus de retallades ni a Sanitat ni a Educació. Malgrat aquesta afirmació, a començaments d'any es van començar a fer públiques algunes de les mesures que proposava el govern y el Ministeri, i poc a poc i de forma gradual es donaven a conèixer més. Totes elles estan incloses al Decret Llei de Mesures Urgents de Racionalització de la Despesa Pública a l'àmbit educatiu. Són les següents:

- Augment del marge legal d'estudiants per aula.
- Eliminació del límit màxim d'hores setmanals de classe que imparteixen els docents.
- Baixes que no es cobriran fins passades dues setmanes
- Dismiució de les plantilles de docents
- Retallades als pressupostos destinats a educació.
- Apujada als preus de les taxes universitàries.
- Prohibició de crear nous complements retributius als professors.
- Retard en la posada en marxa de nous títols de FP
- Eliminació de l'obligació per part dels instituts d'oferir dues modalitats de Batxiller.

Quines conseqüències directes podrien tenir aquestes mesures damunt la qualitat de l'ensenyament? En relació a l'augment del marge legal d'estudiants per aula, un dels principals efectes que podem trobar és la massificació de les

classes. Això portarà a la manca d'una atenció personalitzada, especialment als alumnes que més ho necessiten. Pel docent serà més difícil aconseguir el control de l'aula.

Per altra banda, eliminant el límit màxim d'hores setmanals a l'aula el personal docent no podrà dedicar temps a activitats com preparar les classes, atendre les famílies, dur a terme el reforç escolar, fer desdoblaments o guàrdies.

En relació a les baixes del professorat, que a partir d'ara es cobriran aquelles que siguin superiors a dues setmanes, s'han donat casos de baixes de més d'un mes sense cobrir, moltes vegades a causa dels tràmits burocràtics que s'han de dur a terme. Per tant, el departament corresponent ha de repartir-se el treball del professional de baixa, amb la qual cosa es produeix un augment de la càrrega lectiva del professorat.

Aquesta conseqüència es troba molt lligada amb la mesura de dismunició de les plantilles docents. Aquesta acció provocarà que moltes funcions quedin sense cobrir als centres públics, com reforç escolar, optatives, desdoblaments o atenció a alumnes amb necessitats educatives especials. A més a més, es produirà un augment d'hores entre el personal existent.

La retallada de pressupostos també portarà altres conseqüències. A Balears, segons l'informe d'UGT-FETE titulat "Recortes en las partidas de educación en los proyectos de los presupuestos generales y en las medidas urgentes de las comunidades autónomas para el año 2012", un dels programes que s'eliminaran serà el PROA (Plan de Refuerzo, Orientación y Apoyo), que estava dirigit fins a les hores a centres d'educació Primària i Secundària.

En relació amb l'aspecte econòmic de les retallades en Educació, també són d'una importància considerable l'apujada de les taxes universitàries i la prohibició de noves retribucions pel professorat. La primera donarà com a resultat que molts alumnes que ja cursen una carrera universitària no podran accedir a totes les assignatures, i d'altres no podran matricular-se a una carrera a causa de no poder assumir les despeses. La segona, tot i que la seva incidència damunt el futur de l'educació pugui semblar més indirecta, afecta al rendiment del professorat, que haurà de fer més hores a canvi d'un salari més baix.

Altra acció proposada pel govern és posposar la instauració de nous títols de Formació Professional per a la temporada 2014-2015, amb la qual cosa molts alumnes que esperaven la posada marxa d'aquests nous títols hauran d'esperar o bé matricular-se a una altra titulació, tot i que no sigui la desitjada, per tal d'incorporar-se al mercat laboral el més aviat possible.

Finalment, altra proposta és la d'eliminar l'obligació dels instituts d'oferir un batxiller de Ciències i un de Lletres. Amb aquesta actuació, els centres podran oferir només una modalitat. Aquest fet provocarà que els alumnes que vulguin cursar un batxiller que no es trobi disponible al seu institut, hauran de buscar un altre centre i desplaçar-se, o bé dur a terme un batxiller no destinat.

Totes aquestes conseqüències són encara més dramàtiques si tenim en compte que Espanya és el tercer país de la Unió Europea (després de Malta i

Portugal) amb les xifres més elevades de fracàs escolar. És difícil preveure les conseqüències d'aquestes retallades en dades concretes, però la disminució de personal docent, de recursos econòmics i l'augment de la ràtio d'alumnes per aula, entre d'altres, no auguren unes bones perspectives.

El fet preocupant de tota aquesta situació és que les retallades s'han elaborat de forma integral, sense tenir en compte cap de les mancances que ja pateix l'educació espanyola. El fracàs escolar del país no és una notícia nova; malauradament estam arrossegant aquesta realitat des de fa més d'una, dues i tres legislatures, sense que els grups parlamentaris i el govern de torn hagin estat capaços de posar-se d'acord i crear un projecte educatiu conjunt i sense pretensions polítiques. Actualment ens enfrontem a una situació amb els joves com a principals afectats. Ara més que mai és necessari que el nostre sistema educatiu fos reactivat i estudiat profusament, no només per part del goven, sinó per part d'un bon equip de professionals de l'àmbit per tal de crear unes mesures positives i de salvaguarda de la formació dels estudiants. Aquesta actuació no s'ha dut a terme i les perspectives dels nostres futurs ciutadans semblen més obscures que mai.